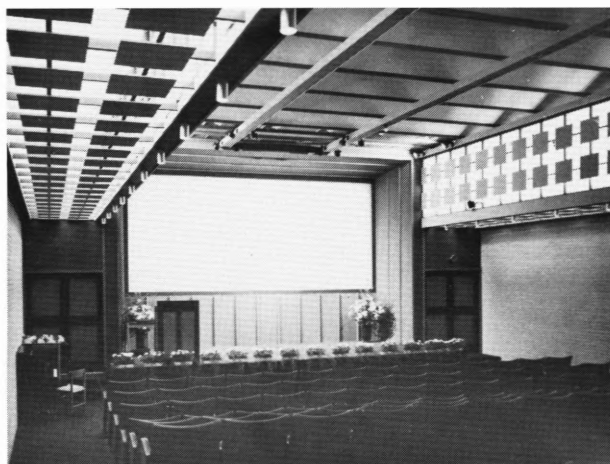

Museets biograf

Læserindlæg

I Filmmuseets program over forevisninger i dets biograf for januar, februar og marts 1987, står i forbindelse med filmen M.A.S.H.: "Her kan den ses i hele sin cinemascope-bredde på et rigtigt lærred."

En kritisk kommentar til dette lærreds tilstand er dog på sin plads. For netop ved 2,35:1 formaet, dvs. CinemaScope, Panavision (som M.A.S.H. iøvrigt er filmet i), o.l., ses i højre side et forholdsvis stort, aflangt hul. Dette fremmedlegeme er meget generende når først — og det sker med sikkerhed før eller siden — opmærksomheden er fanget af det.

Ved forevisning af samme filmformat fremkommer i øverste venstre hjørne et væsentligt lystab, også ganske generende og noget som helt klart bør undgås.

Værst af alt, ikke bare generende men simpelt hen en hån mod filmkunsten og mod publikum, er den beskæring der foretages i det almindelige 1,33:1 format. Filmmuseets lærred er ikke stort nok i højden så noget af filmbilledet projiceres på den sorte liste der omgiver lærredet. Allerede i Kosmorama nr. 95 feb. 1970 nævner Søren Kjærup dette væsentlige problem (i "Filmbilledet. Bevægelse og stil"), men efter 17 år er der øjensynligt ikke gjort noget for at bedre det. Hvad nytter det at tage afstand — som alle filmelskere må gøre det — fra tvs hensynsløse og uberettigede beskæring af mange bredlærredfilm, når der i filmmuseets biograf, af alle biografte, sker noget principielt ligeså forkasteligt.

Med venlig hilsen og i håbet om snarlig bedring

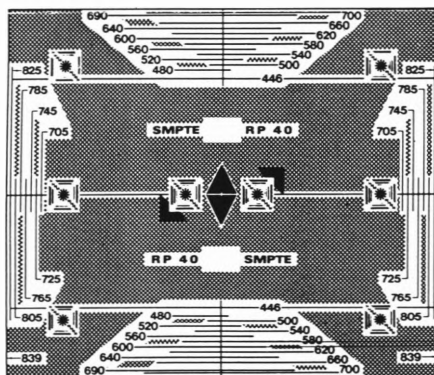
Ole Steen Nilsson

Svar

Som svar på hr. Ole Steen Nilssons kritiske kommentarer til lærredets tilstand i museets biograf i Store Søndervoldstræde skal jeg indledningsvis sige, at vi på museet selv er ganske klar over en række mangler og gener ved biografte, både hvad angår teknikken (lyd og

billede) og biografens stole. Efter næsten 20 års drift er det ikke uforståeligt for andre end de bevillende myndigheder, at biografte er nedslidt. Museet og Det danske Filminstitut har da også — efter indhentede tilbud på en renovering — de sidste par år ansøgt om en særbevilling på finansloven til at få bragt biografte i tilfredsstillende stand, idet beløbet til en sådan istandsættelse ikke kan afholdes inden for institutionernes stramme budgetter. Men foreløbig har man i ministeriet ikke fundet det vigtigt at opprioritere vores ansøgning, og igen i år er den blevet udskudt til det kommende år. I betragtning af regeringens egne smukke tanker om en forbedring af den offentlige service kan det måske nok undre, at man ikke kan vinde lydhørhed for vores rimelige krav, men det er måske endnu en brik i billedet af, hvor meget man estimerer filmforevisninger i forhold til TV fra officielt hold. At sætte kvantitet over kvalitet er jo ikke et ukendt fænomen i den officielle kulturpolitik.

Når dette er sagt, skal jeg til de konkrete indvendinger anføre følgende: Hullet i lærredets højre side, som bliver synligt ved forevisning af film i brede formater, er frembragt af en tilsyneladende nærsynet og cigartrygende filmentusiast — for nu at sige det pænt. Skaden er søgt udbedret, men genen forsvinder først, når vi får et nyt lærred, som er på ønskelisten.

Lystabet i øverste venstre hjørne, som kan spores ved fremvisninger af film i brede formater, fremkommer som følger af indretningen af projektionsmaskinernes lampehus, hvor kombinationen af de opretstående Xenon-kolber og lampehusets spejle ikke er 100% tilfredsstillende. Ved den påtænkte renovering af biografens tekniske udstyr har vi ønsket at få installeret vandret liggende Xenon-kolber, hvilket skulle give fuldt lys over hele lærredet.

Med hensyn til beskæringen af det, Ole Steen Nilsson kalder det almindelige 1,33:1 format følgende:

1,33:1-formatet er det såkaldte stumfilmformat, og det beskæres ikke ved museets forevisninger. Med det "almindelige" format tænker Ole Steen Nilsson formentlig på formatet 1,37:1, det, der kaldes normalformat eller standardformat eller Academy-format, og som blev brugt fra begyndelsen af 1930'erne til midt i 1950'erne, da man gik over til forskellige former for brede formater. Ved projektionen på lærredet skal dette format holde dimensionerne 600 mil (1 mil = 1/1000 amerikansk tomme) i højden og 825 mil i bredden. Society of Motion Picture and Television Engineers har fremstillet en testfilm, som vi anvender for at kontrollere billedet på lærredet. I følge denne testfilm holder museets biograf målene med hensyn til den ene projektionsmaskine. På den anden holder vi målene i bredden, men ikke i højden, hvor billedet i stedet for at gå til 600 mil kun går til et sted mellem 580 og 590 mil, altså til ca. 585 mil. (se ill.) I brugsanvisningen til testfilmene skriver SMPT: "A loss of screen image height or width exceeding 10 % should not be tolerated. Good projection practise demands that screen size losses be kept to a minimum, preferably less than 5 %". Tabet på museets lærred holder sig til en afskæring på ca. 2,5 % af højden, dvs. under de 5 %. Fejlen på den ene maskine skyldes, at den på et vist tidspunkt er blevet rykket en smule tilbage. Vi prøver endnu engang at korrigere den. Men når Ole Steen Nilsson mener, at museets syn der er lige så forkastelige som "tvs hensynsløse og uberettigede beskæring af de mange bredlærredfilm" må jeg nu nok have lov til at mene, at han overreagerer.

Slutteligt må det jo anføres, at man gennem tiderne ved optagelser af film altid har måttet tage højde for, at ingen biografte har projiceret det fulde billede på strimlen helt ud til kanter og billedstreger. Kører man derfor det fulde billede kan man ikke være sikker på, at man er i fuld overensstemmelse med dem, der har optaget billederne.

Ib Monty

Ca. 585 mil: Museets biograf
600 mil: Korrekt